

Larm från Boxholm startar utredning om målarnas hälsa

17/1
1975

Sprutmålare inom träindustrin riskerar allvarliga skador av lackfärger. Det är Träindustriarbetarförbundets avdelning 11 i Östergötland som slår larm. Fem fall har rapporterats till förbundet hittills — därav tre i Östergötland — nämligen i Boxholm, Ödeshög och Tranås. Förbundet har nu dragit i gång en landsomfattande undersökning. LO:s läkare är inkopplade. Undersökningen är ännu bara i sin början. På tisdag i nästa vecka åker LO-läkaren Anders Englund till Östergötland för att tala med bl a Lars Palmqvist från Boxholm. Det var han som först slog larm. Han har själv svåra symtom.

— Jag började få besvär i november för två år sedan. Jag blev yr då och då. Efter en tid kände jag yrsel och fick kräkningar, säger Palmqvist. I dag kan jag inte läsa en dagsfärsk tidning ens, tål inte trycksvärtan. Den minsta färglukt gör att jag blir sängliggande i dagar. Minnet sviker och jag får svår huvudvärk.

Palmqvist har arbetat i 14 år på Boxholms AB:s dörrfabrik, där han var sprutmålare. I dag vid 35 års ålder har han fått svåra skador av sitt jobb.

Palmqvist slog nyligen larm på ett fackligt möte i Mjölby. Han föreslog att facket skulle undersöka om det fanns andra som kände samma symtom. I dag känner man till fem fall, men undersökningarna har bara börjat.

□ YRKESINSPEKTIONEN

Yrkesinspektör Erik Svensson i yrkesinspektionens tredje distrikt, som omfattar Östergötland och Småland, kommenterar fallet så här:

— Det är givetvis rimligt att spåra upp det här fallet och försöka gå tillbaka i tiden och ta reda på vilka färger och lösningsmedel som användes samt undersöka om samma används i dagens produktion. Å andra sidan måste man ta reda på om arbetsplatsen förändrats och

om Lars Palmqvists arbetsplats är densamma som då vi gjorde mätningarna där i augusti 1973. Vid det tillfället låg värdena mycket bra till. Det begrepp vi rör oss med är "den genomsnittliga hygieniska effekten". Vid de aktuella sprutboxarna i Boxholm låg värdena på 0,18—0,29. Kravet är att de skall ligga under 1,0.

När vi den gången presenterade undersökningsresultatet kunde vi konstatera att lösningsmedelshalten i luften vid mättillfället var tillfredsställande. Vår rapport gick till Boxholms AB, huvudskyddsombudet vid företaget och till arbetarskyddsstyrelsen som gett anslag till mätningarna, säger yrkesinspektör Svensson.

Yrkesinspektionen gjorde under 1974 fem olika besök vid Boxholms AB och 1973 var inspektionen där vid nio olika tillfällen.

□ UTREDNING

Personalchefen vid Boxholms AB Sten Udd säger:

— När vi blev uppmärksammade på problemet kontaktades provinssiäläkaren i Boxholm och via vår egen företagsläkare fick den berörde remiss till neurologiska kliniken vid regionsjukhuset i Linköping. Där håller man för närvarande på att utreda fallet. Då det visar sig svårt att avgöra vad

som låg bakom symtomen fick Lars Palmqvist pröva på andra arbeten inom dörrfabriken, men då inte det heller gick så bra fick han ett arbete vid sågverket. Något besked om symtomen hänger samman med hans arbete som sprutmålare har vi inte kunnat få. Det enda vi har att göra för närvarande är att avvakta vad den medicinska expertisen kan komma fram till, säger Sten Udd.

□ ÖDESHÖG

En annan av de drabbade är Folke Lekström, 44 år. Han arbetar på Nordiska möbelfabriken i Ödeshög, där han jobbat som sprutlackerare i 15 år.

— Det känns som om jag hade knivar i huvudet. Huvudvärken är outhärdlig. Förut hade jag hästminne men nu har jag svårt att känna igen folk. Jag måste fråga min fru vem det är, säger Lekström.

Han började på Ödeshögs fabrik för 30 år sedan. I 30 år har han stått i färglukten. Värst har det varit för honom de senaste 15 åren då han jobbat som sprutlackerare.

Nu har han fått nytt arbete på fabriken. Han jobbar nu i snickeriet.

— Men jag vet inte hur länge jag orkar för jag har likadana besvär ännu.